

Posudek diplomové práce

Název práce: Význam aktivního učení pro rozvoj komunikativní kompetence v oboru DaF

Jméno a příjmení autorky práv: Bc. Blanka Satranová

St. program, st. obor: *Specializace v pedagogice N7503, Učitelství pro 2. stupeň ZŠ N7504 Učitelství pro střední školy; Učitelství pro střední školy – ruský jazyk Učitelství pro 2. stupeň ZŠ – německý jazyk*

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Marie Müllerová, Ph.D.

Oponent diplomové práce: doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D.

Hlavní kritéria hodnocení práce	hodnocení min. 1 bod, max. 10 bodů
1. Stanovení cíle práce, logická stavba a členění práce	9
2. Obsahová úroveň vypracování teoretické části	8
3. Obsahová úroveň vypracování praktické/didaktické části	8
4. Adekvátnost zvolených metod a způsob jejich užití	7
5. Formální úprava a náležitosti práce	7
6. Jazyková a terminologická úroveň	7
7. Práce s literaturou, citace, seznam literatury	8
8. Vlastní přínos studenta	9
9. Dosažení stanoveného cíle práce	9
10. Úroveň vypracování českého/anglického abstraktu	6
Body celkem:	78

Dílicí připomínky a náměty:

Ad 1) Předložená diplomová práce se věnuje velmi aktuálnímu a současně velmi důležitému tématu – významu aktivního učení pro rozvoj komunikativní kompetence v oboru DaF. Jak dokládají poslední výzkumy zejména v oblasti neurodidaktiky, je to právě aktivní přístup žáka, který je důležitým předpokladem procesu efektivního učení.

Pokládám proto za důležité, že si autorka tento význam uvědomuje a pro svou případnou budoucí profesi učitele cizích jazyků se jí hlouběji věnuje.

Ad 2) Předložená práce je rozčleněna do dvou částí. V teoretické části, která je rozdělena do tří kapitol, nabízí autorka nejdříve stručný přehled vývoje české jazykové politiky od doby Sametové revoluce v roce 1989, kde zcela jasně prezentuje nedůslednost české jazykové politiky v daném období. V druhé kapitole nabízí autorka stručnou prezentaci metodických koncepcí, které v historii výuky němčiny jako cizího jazyka známe, a soustředí se výrazněji na poslední koncepci (Komunikativní metodu) a zejména na vývojové tendence, které v současnosti představují hlavní pilíře moderní výuky cizích jazyků. Třetí kapitola teoretické části práce se věnuje centrálnímu tématu práce – aktivnímu učení. Autorka jasně dokumentuje komplikovanost pojmu aktivního učení, pojmu aktivizující metody a na příkladu Maňáka a Švece nabízí jedno možné dělení aktivizačních metod práce. Zejména tabulka srovnání tzv. klasické vyučovací metody a metod aktivního učení (Kotrba/Lacina 2007) zcela jasně dokumentuje zásadní rozdíl těchto vyučovacích stylů a je jasným důkazem významu aktivních metod učení pro efektivitu vzdělávacího procesu. V souvislosti s aktivním učením autorka správně v následující části práce pracuje s problematikou motivace, učebních stylů a učebních typů, přičemž zejména posledně uvedený je velmi důležitou složkou v procesu efektivního učení. Jak autorka správně uvádí, každý jedinec může disponovat jinými předpoklady pro učení a zejména rozvoj silných stránek každého člověka může vést k efektivitě jeho učebních procesů.

Ad 3) Praktická část předložené diplomové práce se skládá rovněž ze tří částí. První dvě z nich prezentují průběh a výsledky výzkumného šetření, které autorka realizovala v roce 2019 a které mělo poodhalit jednak zájem žáků o učení se němčiny, neboť zájem je jedním z klíčových faktorů v procesu aktivního učení, a jednak realitu aplikace metod aktivního učení u mladých učitelů cizích jazyků. V případě žáků jsou výsledky někdy opravdu zářející – ať se jedná o nemožnost výběru dalšího jazyka, nezájem o němčinu, o pocit, že hodiny němčiny žáky nepřipravují na praktický život, nebo že je němčina těžký jazyk. Na druhou stranu je potěšující, že žáci pozitivně vnímají projektovou výuku, což je jedna ze základních forem aktivního učení, že většina z nich preferuje kooperativní způsob učení (opět typický znak aktivního učení) a zejména, že si uvědomují význam znalostí cizích jazyků.

Za zcela nevhodné ovšem pokládám zpracování této části práce v seznamu obsahu práce – vnímat jako podkapitolu otázku č. 1, otázku č. 2, etc. není rozhodně pro danou práci adekvátní.

V případě vyjádření mladých učitelů, kde je skupina respondentů početně neidentifikována (až závěru práce je uveden počet pět), ale dle prezentovaných výsledků poměrně malá, mne poněkud zarazila prezentovaná odpověď na otázku č. 2. Dle mého názoru vůbec nekoresponduje se zadanou otázkou. Nepříjemným zjištěním je ovšem fakt, že mladí učitelé pracují dle jejich názorů se zastaralými učebnicemi, že zpravidla nemají ve škole k dispozici adekvátní prostory pro realizaci aktivního učení a že ne zcela relevantně pracují s audiovizuálními materiály, což jsou z hlediska motivace dnešních žáků velmi důležité motivační prvky.

Nejpřínosnější částí celé předložené diplomové práce je dle mého názoru poslední část práce (označená jako kapitola č. 7), kde autorka nabízí sadu devíti aktivit, které dle jejího názoru mohou pomoci aktivovat žáky a implementovat tak prvky aktivního učení do vzdělávacího procesu. Všechny aktivity jsou opatřeny odpovídající metodickou tabulkou, adekvátně popsány a doplněny potřebnými podporami (např. odpovídajícími texty, pracovními listy, etc.). Aktivity jsou vcelku velmi originální a zahrnují v sobě celou řadu aspektů typických pro aktivní učení – aktivní participaci žáků, jejich kooperaci, emoce, pohyb v rámci procesu učení, etc. Vyzdvihnout je třeba skutečnost, že všechny aktivity jsou cíleně zaměřeny na jazykovou úroveň A1 a mohou být aplikovány při rozvoji všech řečových dovedností.

Ad 4) Předložená diplomová práce je zpracována na adekvátní úrovni obsahové i formální, vykazuje však jisté nedostatky. Již výše byla zmíněna atypická osnova práce v případě prezentace výsledků výzkumného šetření u žáků, rovněž design výzkumného šetření u mladých učitelů nepatří k nejzdařilejším, komentáře k výsledkům výzkumného šetření jsou silně deskriptivního charakteru, složka analytická je na nízké úrovni. Kvalitu práce také snižují jazykové prohřešky (již v anotaci práce se např. vyskytuje spojení „das deustche Sprache“ a v závěru jistě absentuje nějaké sloveso, problematické jsou někdy koncovky přídavných jmen, tvary členů určitých a neurčitých, konstrukce s infinitivem s zu etc.). Některé pasáže práce jsou jazykově poněkud kostrbaté či dokonce nelogické, viz např. konstrukce ze str. 65:..., trotzdem kann das passend ein ausgewähltes Lehrbuch die Schüler zum Lernen motivieren und bei dem Lernprozess helfen(?). Je smutné, že se jazykové nedostatky objevují i v nabízených aktivitách (viz např. aktivita Wir kochen zusammen – potraviny někdy s velkým, někdy s malým

písmenem u členů, aktivita Echo – tabulka na nácvik slovesa haben obsahuje struktury, které vyžadují doplnění slovesem být, etc.). Svérázné je i např. použití formy die Lehrerin u aktivity Körperteile (učitel tuto aktivitu realizovat nemůže?). S ohledem na vybrané téma autorka využila adekvátní literární i elektronické zdroje a prokázala schopnost se zdroji vhodně pracovat. Formálně rušivým elementem v seznamu literatury je interpunkce (např. po uvedení ISBN někdy užívá dvojtečku a někdy jen mezeru), rovněž uvedená publikace od Ballwega at all. má svéráznou podobu, hlavně ale elektronické zdroje nejsou adekvátně uvedeny (např. poslední položka je rozhovor s paní Karin Aguado, což se ale v uvedeném zdroji nedozvíme). V práci bohužel absentuje český abstrakt, anglický abstrakt je terminologicky i obsahově ne zcela vyvážený (elementary school, primery school, students of elementary schools, etc).

Otázky k diskusi:

- 1) Proč je dle autorky aktivní učení teoreticky velmi důležité, ovšem prakticky relativně málo implementované do běžné výuky němčiny (viz šetření mezi mladými učiteli)?
- 2) Jakou roli sehrává dle autorky v práci učitele dnešní společnost a souvisí tento vztah i s problematikou implementace metod aktivního učení do práce učitelů?
- 3) Jak autorka vysvětlí nižší jazykovou úroveň své práce a absenci českého abstraktu?

Celkové posouzení práce a zdůvodnění výsledné známky:

Předkládaná diplomová práce vykazuje adekvátní úroveň po stránce obsahové i po stránce formální.

Posudek vypracovala:

dr. Marie Müllerová

V Hradci Králové dne 2.8. 2019

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta